

KOMENTÁŘ K ZÁKLADNÍM VÝSLEDKŮM SLDB 2011 V JIHOČESKÉM KRAJI

Definitivní výsledky Sčítání lidu, domů a bytů 2011 jsou poprvé zpracovány podle místa obvyklého bydliště sčítaných osob. Při porovnávání s předchozími sčítáními je nutno mít na zřeteli, že údaje tedy nejsou plně srovnatelné.

Místo **obvyklého pobytu** je místo, kde osoba obvykle tráví období svého každodenního odpočinku (bez ohledu na dočasnou nepřítomnost z důvodu rekreace, návštěv, pracovních cest, pobytu ve zdravotnickém zařízení apod.) a kde je členem konkrétní domácnosti. Toto místo uvedly sčítané osoby na sčítacím formuláři; vyhodnocovány ale byly i další informace o faktickém bydlišti před rokem, údaje o místě trvalého pobytu (v případě cizinců přechodného pobytu, dlouhodobého pobytu, nebo povoleného pobytu azylanta) a místě sečtení.

Výsledky několika předchozích sčítání (SLDB 1961 až 2001) byly zpracovány podle **místa trvalého pobytu**, tedy podle pobytu úředně hlášeného, a to bez ohledu na to, kde osoba skutečně bydlela nebo kde byla sečtena.

OBYVATELSTVO

Podle místa obvyklého bydliště bylo k rozhodnému okamžiku sčítání **v Jihočeském kraji 628 336 obyvatel**, z toho 320 040, tj. 50,9 %, žen. Na celkovém počtu obyvatel ČR se kraj podílel 6 %. Z obvykle bydlicího obyvatelstva mělo ve stejné obci zároveň i trvalé bydliště 593,4 tis. osob (tj. 94,4 %).

Ve struktuře obyvatel **podle velikostních skupin obcí** je patrný proces suburbanizace, kdy se nová výstavba soustřeďuje do menších obcí v okolí větších center. I když nejvíce obyvatel samozřejmě žilo v krajském a okresních městech (v samotných Českých Budějovicích to bylo 14,9 % obyvatel kraje), vysoký podíl měly i obce s počtem obyvatel 2 000–4 999 (15,5 %) nebo města s počtem obyvatel 5 000–9 999 (13,9 %). V první velikostní skupině se jedná o města a obce jako např. Hluboká nad Vltavou, Trhové Sviny, Borovany, Lišov, Planá nad Lužnicí, Větřní, Suchdol nad Lužnicí, Zliv, ve druhé skupině jde především o sídla SO ORP.

Přes 44 % obyvatel kraje se v obci, kde obvykle bydlí, také narodilo. Jedná se o tzv. **“rodáky“**. Nejvěrnější místu, kde se narodili, byli obyvatelé okresu Písek (46 %); nejnižší byl naproti tomu podíl rodáků v okrese Český Krumlov (40,6 %). Při pohledu na zastoupení rodáků v obcích členěných podle jejich velikosti se s rostoucí velikostí obce jejich podíl na obyvatelstvu zvyšuje; nejvyšší je ve městě České Budějovice (47,1 %). Nižší podíl v menších obcích souvisí s již zmiňovaným procesem suburbanizace, který do obcí přivádí osoby narozené jinde.

Z hlediska **státního občanství** představovali 2,2 % obyvatel kraje cizinci, tedy osoby s jiným státním občanstvím než ČR. Byl to mezi kraji pátý nejmenší podíl. Z celkového počtu cizinců v ČR jich v Jihočeském kraji byly pouze 3,3 %. Nejpočetnější skupinu v kraji tvořili občané Ukrajiny, následovali občané Slovenska a Vietnamu. Nejvyšší podíl cizinců byl v okrese Český Krumlov.

Demografický vývoj posledních dvaceti let se odrazil ve **věkové struktuře obyvatelstva**. Počet dětí do 15 let byl o téměř 9 tis. nižší než počet osob v poproduktivním věku (65 a více let). Na 100 seniorů tak připadá 91 dětí, což odpovídá průměru za ČR. Pouze ve dvou krajích, Středočeském a Ústeckém, byl počet dětí vyšší než počet seniorů.

Rozdíly, které můžeme vidět ve věkové struktuře mužů a žen, jsou dány jednak tím, že se rodí více chlapců než děvčat, jednak se ženy dožívají vyššího věku. Ve věkové kategorii do 15 let převládali chlapci (v kraji 51 %), mezi osobami 65 a více let naopak převládaly ženy (59 %). Na 100 seniorek tak připadlo pouze 75 děvčat, zatímco u mužů je tento poměr opačný - na 100 seniorů připadlo 113 chlapců.

Příznivou věkovou strukturu mají obce s 500–4 999 obyvateli, kde byla dětská složka obyvatelstva početnější než senioři. Jedná se o místa, kam se soustřeďuje stěhování obyvatel, především rodin s dětmi, do nově postavených domů. Opačný poměr byl naproti v nejmenších obcích do 200 obyvatel, kde na 100 seniorů připadá pouze 75 dětí. Vyšší zastoupení věkové skupiny 65 a více let v populaci mělo i město České Budějovice se 78 dětmi na 100 seniorů.

Nejvyšší podíl obyvatel ve věku 65 a více let měly okresy Písek a Tábor (17,6 a 17,2 %). Pouze v okresech Český Krumlov a Prachatice vyznělo porovnání nejstarší a nejmladší věkové kategorie příznivě, počet dětí zde převýšil počet seniorů.

Strukturu **podle rodinného stavu** obyvatelstva ve věku 15 a více let výrazně ovlivnil vývoj počtu sňatků a rozvodů od 90. let minulého století. Zájem mladé generace o vstup do manželství se snižoval. To se projevilo v rostoucím podílu svobodných osob a klesajícím zastoupení osob žijících v manželství. Přestože se to týká jak mužů, tak žen, vidíme v genderové struktuře podle rodinného stavu rozdíly, a to především rozdíly v kategorii ovdovělý/ovdovělá. Vzhledem k vyšší naději dožití u žen byl počet ovdovělých žen pětikrát vyšší než počet ovdovělých mužů. Ovdovělé ženy tak tvořily přes 14 % celkového počtu žen ve věku 15 let a více, zatímco u mužů bylo toto zastoupení pouze 3 %. Polovinu tvořily osoby ženaté a vdané (52,2 % mužů a 49,5 % žen). Svobodní ve věku 15 a více let představovali 34 % mužů a téměř 24 % žen. Více než 10 % pak připadlo na rozvedené, přičemž rozvedených žen bylo více než mužů.

S rostoucí velikostí obce se počet svobodných v populaci starší 14 let zvyšoval, a to především u žen. Ve městě České Budějovice bylo svobodných téměř 35 % mužů a 26,5 % žen. Při porovnání údajů za jednotlivé okresy kraje měli největší zastoupení ženatí a vdané v okrese Tábor, svobodní naproti tomu v okrese Český Krumlov. Ve srovnání s údajem za republiku je v kraji vyšší procento ženatých mužů a vdaných žen, především na úkor osob svobodných.

Ve **vzdělanostní úrovni obyvatelstva** ve věku 15 a více let se odráží širší možnosti vzdělávání po roce 1990, větší nabídka středních a vysokých škol a studijních oborů. Nejpočetnější skupinu představovali lidé se středním vzděláním bez maturity (vč. vyučení), a to téměř 35 % obyvatelstva v tomto věku. Početně se k této skupině přiblížili absolventi středních škol s maturitou a vyšších odborných škol, kteří tvořili v souhrnu 31,6 %. Absolventy vysokých škol bylo téměř 11 % osob. Čtyři pětiny vysokoškolsky vzdělaných osob měly v době sčítání ukončenou magisterskou formu studia, 17 % pak bakalářské obory. Přes růst vzdělanostní úrovně obyvatelstva uvedlo téměř 2,5 tis. obyvatel, že jsou bez vzdělání. Kromě toho 21,3 tis. osob své vzdělání neuvědlo.

V porovnání s průměrem za ČR je v kraji nižší zastoupení vysokoškoláků (-1,6 procentního bodu), naproti tomu je zde vyšší podíl osob se středním vzděláním bez maturity vč. vyučení (+ 1,9 procentního bodu). Vysokoškolsky vzdělaní lidé tvoří nejvyšší procento z obyvatelstva ve věku 15 a více let v Hlavním městě Praze a v Jihomoravském kraji.

S rostoucí velikostí obce se v kraji vzdělanostní úroveň obyvatelstva zvyšovala, rostlo zastoupení absolventů vyšších stupňů vzdělání. V krajském a okresních městech bylo již nejčastějším stupněm dosaženého vzdělání úplné střední s maturitou a vyšší odborné, podstatně výraznější bylo také zastoupení vysokoškoláků. V Českých Budějovicích představovali vysokoškoláci 17 % obyvatelstva ve věku 15 a více let, což bylo více než dvojnásobné zastoupení než v menších obcích. Nejvyšší byl podíl vysokoškoláků v okresech České Budějovice (14,5 %), nejmenší naproti tomu v okrese Český Krumlov (necelých 8 %).

Necelou polovinu obyvatel kraje představovaly **osoby ekonomicky aktivní**. Přes 8,5 % ekonomicky aktivních však bylo v době sčítání nezaměstnaných. Téměř 281 tis. osob zaměstnání mělo, převážně v postavení zaměstnance (téměř 80 %). Jako osoby samostatně výdělečně činné pracovalo 36,5 tis. osob a postavení podnikatele se zaměstnanci uvedlo téměř 9,7 tis. osob. Mezi zaměstnanými osobami bylo i téměř 13 tis. pracujících důchodců a započteno bylo rovněž téměř 6 tis. žen na mateřské dovolené.

V mezikrajovém porovnání měl Jihočeský kraj pátý nejnižší podíl nezaměstnaných na počtu ekonomicky aktivních, nižší byl pouze v Praze, Středočeském, Plzeňském a Královéhradeckém kraji.

S rostoucí velikostí obce se měnily podíly zaměstnaných a nezaměstnaných na ekonomicky aktivním obyvatelstvu. Nejvyšší byl podíl zaměstnaných ve městě České Budějovice a dalších velkých městech. Naproti tomu v obcích do 1 000 obyvatel byla vyšší nezaměstnanost - v době sčítání přesáhla 9 %. Z jednotlivých okresů byla situace nejhorší v okrese Český Krumlov (téměř 11 %).

Údaje o ekonomické aktivitě jsou ovlivněny tím, že v části dotazníků zůstala tato otázka nevyplněna. Ještě vyšší podíl nezjištěných odpovědí se týkal odvětví ekonomické činnosti. Z těch, kteří na otázku odpověděli, byla více než polovina zaměstnána v oblasti služeb, v průmyslu a stavebnictví to bylo necelých 40 %.

K údajům, souvisejícím s ekonomickou aktivitou obyvatelstva, patří i údaje **o vyjížděci do zaměstnání a do škol**. I zde jsou výsledky výrazně ovlivněny rozsahem neuvedených odpovědí. Vyjížděku do zaměstnání k datu sčítání uvedlo 122 918 osob. Podíl těch, kteří vyjžděli v rámci stejné obce, kde mají bydliště, a těch, kteří vyjžděli do jiné obce téhož okresu, byl téměř stejný (39,2 % a 39,6 %). Do jiného okresu kraje vyjíždělo 11 % zaměstnaných.

Velké rozdíly v zastoupení jednotlivých cílů vyjížděky pramenily z velikosti obce a možností pracovního uplatnění. V obcích do 5 tis. obyvatel je podstatně výraznější podíl těch, kteří za prací vyjížděli do jiné obce okresu (v obcích do 200 obyvatel je tento podíl téměř 70 %, s velikostí obce se postupně snižuje na 51 % v obcích s počtem obyvatel mezi 2 a 5 tis.). V obcích od 5 tis. obyvatel již začíná většina osobo vyjíždět do zaměstnání v rámci stejné obce. Ve městě České Budějovice byl tento podíl již téměř 80 %.

Rozdíly mezi okresy jsou dány nabídkou pracovních příležitostí v obcích daného okresu, blízkostí průmyslových center v sousedních okresech i polohou daného okresu. V okrese České Budějovice 88 % z těch, kteří na otázku odpověděli, vyjížděli v rámci stejné obce, jako mají bydliště, nebo do jiné obce okresu. V okresech, sousedících s jinými kraji, byl proti jiným okresům vyšší podíl těch, kteří vyjížděli do jiného kraje (Písek, Tábor, Jindřichův Hradec). Podíl vyjížděky do zahraničí byl nejvyšší v příhraničních okresech Prachatice a Český Krumlov.

Rovněž hodnocení vyjížděky do škol u žáků, studentů a učňů ovlivnil podíl neuvedených odpovědí. Výsledky získané z uvedených odpovědí ukázaly, že se z více 65 % jednalo o vyjížděku mimo obec bydliště. Vzhledem k tomu, že sídla škol jsou ve větších obcích a městech, existují značné rozdíly podle velikosti obce. V nejmenších obcích byla vyjížděka mimo obec téměř 100 %, s rostoucí velikostí obce se snižovala a ve městě České Budějovice představovala již jen čtvrtinu.

Rozdíly mezi vyjížděkou do škol v rámci obce a mezi obcemi v jednotlivých okresech jsou ovlivněny i sídelní strukturou daného okresu. Nejvyšší podíl vyjížděky mimo obec tak byl v okrese Strakonice (73,6 %) s vysokým zastoupením obcí do 200 obyvatel, kde se škola nevyskytuje.

Na hodnocení struktury obyvatelstva podle **národnostního složení** má velký vliv skutečnost, že značná část obyvatelstva využila zákonem danou možnost na tuto otázku neodpovědět. Více než 155 tis. osob, což představovalo téměř čtvrtinu obvykle bydlícího obyvatelstva v kraji, ponechalo otázku bez odpovědi. Z osob, které odpověď uvedly, se přes 96 % přihlásilo k české národnosti. Druhou nejčastější odpovědí byla národnost slovenská (1,4 % obyvatel), další v pořadí jsou národnosti ukrajinská a vietnamská.

Bylo rovněž možné uvádět více než jednu národnost. Nejčastější byla kombinace české národnosti s některou další, např. slovenskou, moravskou, romskou. Vyskytly se i odpovědi, které uvedly národnost československou.

Rozsah odpovědí výrazně ovlivnil i hodnocení struktury obyvatelstva podle **náboženského vyznání**. Zde využilo možnost ponechat otázku bez odpovědi dokonce více než 48 % obyvatel kraje, což byl mezi kraji nejvyšší podíl. Ti, kteří na otázku odpověděli, uváděli nejčastěji, že jsou bez náboženské víry (téměř 60 %). Téměř 14 % odpovědí deklarovalo víru, ale bez toho, aby se osoba hlásila k nějaké církvi nebo náboženské společnosti. Svou příslušnost k církvi deklarovalo téměř 85,5 tis. osob, což je 13,6 % z obyvatel kraje a 26,3 % z těch, kteří odpověď na tuto otázku uvedli. Největší počet osob se přihlásil k Církvi římskokatolické (přes 68 tis. osob).

S rostoucí velikostí obce se podíl neuvedených odpovědí snižoval. Ve městě České Budějovice zůstala otázka bez odpovědi ze 44,7 %, v obcích do 1 tis. obyvatel více než z 50 %. V menších obcích se přitom lidé častěji přihlásili k víře i k příslušnosti k církvi nebo náboženské společnosti. V obcích do 200 obyvatel deklarovalo příslušnost k církvi 37 % obyvatel, kteří na otázku odpověděli, ve městech nad 10 tis. obyvatel to pak bylo okolo 21–22 %. Za osoby bez náboženské víry se nejvíce označovali lidé ve městech s počtem obyvatel mezi 20 tis. a 49,9 tis. obyvateli (Jindřichův Hradec, Písek, Strakonice a Tábor), a to téměř ve dvou třetinách odpovědí.

Nejvyšší podíly věřících osob na obvykle bydlícím obyvatelstvu byly v okrese Prachatice a v okrese Písek (zde především vlivem odpovědí obyvatel na Milevsku), nejnižší v okrese Český Krumlov.

Při porovnání odpovědí v jednotlivých krajích ČR se nejvíce hlásili k víře lidé v moravských krajích vč. Kraje Vysočina, nejméně naproti tomu na severu Čech.

Z celkového počtu osob obvykle bydlících v kraji byla převážná většina **v bytech** nebo některém zařízení (99 %), zbývající část připadala na osoby s místem obvyklého pobytu jinde (např. na ohlašovných obecních úřadů nebo v rekreačních objektech) a na bezdomovce.

DOMY

K datu sčítání bylo sečteno **163 889 domů** určených k bydlení, tj. rodinných a bytových domů, penzionů pro seniory apod., ale i budov určených k jiným účelům, v nichž se nacházel byt (např. mateřská škola, léčebné zařízení).

V Jihočeském kraji bylo v době sčítání **obydleno**, tzn., že zde byla alespoň jedna osoba obvykle bydlící, 123 048 domů, tedy tři čtvrtiny z celkového počtu domů. Z obydlených domů tvořily rodinné domy 88,1 %, bytové domy 10,1 % a zbytek připadal na ostatní budovy. Podíl rodinných domů byl v kraji o 1,7 procentního bodu vyšší, než činí republikový průměr.

Nejvyšší podíl rodinných domů byl v obcích do 1 tis. obyvatel, kde dosahoval téměř 95 %. S rostoucí velikostí obce se tento podíl snižoval. Z jednotlivých okresů představovaly rodinné domy největší část obydleného

domovního fondu v okrese Jindřichův Hradec (více než 90 %), nejmenší naproti tomu v okrese Český Krumlov (necelých 84 %).

Rozdíly v zastoupení jednotlivých druhů domů se odrazily i v počtu osob, které v nich bydlí. Zatímco v obcích do 200 obyvatel bylo v rodinných domech přes 90 % obyvatelstva, s rostoucí velikostí obce se tento podíl snižoval a v obcích s počtem obyvatel 5 tis. a více už byla nadpoloviční většina obyvatel v bytových domech (v Českých Budějovicích více než 70 %).

Převládající zastoupení rodinných domů a postupný proces privatizace domovního fondu se odrazil ve struktuře domů **podle vlastníka**. Ve vlastnictví fyzické osoby bylo v kraji více než 84 % obydlených domů. S rostoucí velikostí obce se přitom tento podíl snižoval. Zatímco v obcích do 200 obyvatel se přibližuje 90 %, ve velkých městech to bylo mezi 70–80 %. Druhou největší skupinu představovaly domy ve spoluvlastnictví vlastníků bytových jednotek, a to zejména v okresních a krajském městě (mezi 11 a 12 %). Z ostatních vlastnických forem měly největší zastoupení obecní a státní byty ve městech Českých Krumlov a Prachatic, kde tvořily 5,5 % obydleného domovního fondu.

Převážná část obydleného domovního fondu spadala **obdobím výstavby** nebo zásadní rekonstrukce do posledních 40 let (téměř 54 %), především do období 1971–1980 (16,5 %). Na poslední desetiletí před sčítáním připadlo téměř 13 % domů. Na druhou stranu bylo u více než 14 % domů označeno období výstavby před 100 a více lety.

Nejvíce domů postavených do roku 1970 bylo v nejmenších obcích, kde tvořily více než 52 % obydleného domovního fondu. Naproti tomu největší podíl domů z posledních 40 let mají města Český Krumlov a Prachatic (59 %).

Co se týče **průměrného stáří domů**, obecně jsou rodinné domy v průměru za kraj o 1,7 roku starší než bytové domy. Nejvyšší průměrné stáří měly rodinné domy v okrese Jindřichův Hradec (více než 53 let), bytové domy byly nejstarší v okrese České Budějovice (více než 51 let).

Vzhledem k charakteru zástavby s převahou rodinných domů, převládaly v domovním fondu kraje z hlediska počtu **bytů v domě** především domy jednobytové (z více než 71 %) a dále domy s 2 a 3 byty (téměř 20 %). Na domy s 12 a více byty připadala pouze 3 % z jejich celkového počtu. Rozdíly byly přitom v porovnání obcí podle velikosti. V obcích do 1 000 obyvatel tvořily domy s 1-3 byty téměř 97 %, ve velkých městech pak jenom 78 % obydlených domů. Naproti tomu domy s 12 a více byty se vyskytovaly především ve velkých městech, kde tvořily 9,5 % domovního fondu.

Velikosti domů podle počtu bytů odpovídala i struktura podle počtu **nadzemních podlaží**. Na domy s 1–2 nadzemními podlažími připadalo téměř 85 %. V malých obcích bylo toto zastoupení ještě vyšší (okolo 90 %), ve velkých městech pak 70 %. Domy s větším počtem podlaží (5 a více) se opět vyskytovaly především ve velkých městech, kde se jejich podíl na obydleném domovním fondu pohyboval mezi 8,5–11 %. Nejvíce vysokopodlažních domů bylo v okrese České Budějovice, nejméně v okrese Jindřichův Hradec.

Nejčastějším **stavebním materiálem** obydlených domů byly cihly, kámen a tvárnice (přes 91 %). Ve velkých městech se vzhledem k charakteru zástavby snižuje tento podíl ve prospěch stěnových panelů.

Připojení na **kanalizační síť** měly dvě třetiny obydlených domů. Údaj za kraj ovlivnila především situace ve velkých obcích a městech. V malých obcích byla na kanalizační síť napojena podstatně menší část domů (v obcích do 200 obyvatel jen necelých 28 %), naproti tomu v okresních městech včetně Českých Budějovic to bylo okolo 90 %.

Na **vodovod** bylo napojeno přes 92 % obydlených domů. Zde již nebyly tak výrazné rozdíly podle velikosti obce ani podle jednotlivých okresů.

Plyn byl zavedený do více než 40 % obydlených domů. Nejvyšší byl tento podíl ve městě České Budějovice, kde dosáhl 82 %. Okresem s největším napojením domů na plyn byl okres České Budějovice (polovina domů), naproti tomu v okrese Prachatic byl tento podíl nejmenší (méně než 30 %).

Ústřední topení vytápělo už více než 80 % obydlených domů v kraji. Častěji se tato forma vytápění vyskytuje ve městech a velkých obcích. Nejmenší podíl takto vytápěných domů byl v okrese Písek (76 %).

Neobydlených domů s byty se v kraji sečetlo přes 40,7 tisíc. Tvořily tak téměř čtvrtinu domovního fondu. Převážně se jednalo o rodinné domy, které slouží k rekreaci. Z více než poloviny se neobydlené domy nacházely v nejmenších obcích do 1 000 obyvatel, proto zde také připadal na neobydlené domy největší podíl z celkového domovního fondu (přes 34 %). Z jednotlivých okresů pak byl tento podíl nejvyšší v okresech Prachatic a Písek.

Při porovnání s výsledky za ostatní kraje vidíme, že Jihočeský kraj měl nejvyšší podíl neobydlených domů na celkovém domovním fondu. Tento podíl byl o 8,3 procentního bodu vyšší než průměr za ČR.

BYTY

Obydlených bytů se k datu sčítání sečetlo **247 608**, což představuje 80 % celkového bytového fondu. Z poloviny se obydlené byty nacházely v rodinných domech. V nejmenších obcích byl tento podíl podstatně vyšší (v obcích do 200 obyvatel více než 91 %), ve městech naproti tomu podstatně nižší (ve městě České Budějovice pouze 22 %). Nejvyšší byl podíl bytů v rodinných domech v okrese Jindřichův Hradec (57 %), nejnižší v okrese Český Krumlov (necelých 46 %).

Téměř 41 % obydlených bytů v kraji mělo jako **právní důvod užívání** uvedeno, že se jedná o byt ve vlastním domě. V souvislosti s vysokým zastoupením rodinných domů byl tento podíl výrazně vyšší v nejmenších obcích, s rostoucí velikostí obce se snižoval a v krajském městě už šlo pouze o 18 % bytů. Druhá a třetí nejčastější forma užívání - byty nájemní a byty v osobním vlastnictví - se početně v kraji příliš nelišily. Velké rozdíly lze však sledovat podle velikostních skupin obcí. Až do velikosti obce 9 999 obyvatel byl podíl nájemních bytů vyšší než bytů v osobním vlastnictví, i když s rostoucí velikostí obce se rozdíl zmenšoval. V okresních a krajském městě se již tento poměr obrátil ve prospěch bytů v osobním vlastnictví.

Struktura bytů podle **počtu obytných místností** (s plochou nad 8 m²) ukázala vysoký podíl bytů s větším počtem místností. Výsledky jsou do určité míry ovlivněny tím, že ve více než 7 % dotazníků zůstala otázka nevyplněná. Jako byt s jednou místností byla označena 4 % bytů a na byty se 2 místnostmi připadlo necelých 12 % odpovědí. Nejvíce bytů (přes 29 %) mělo 4 obytné místnosti, podíly bytů se 3 a 5 a více místnostmi byly téměř shodné (okolo 24 %). Nejvyšší podíly bytů s 5 a více místnostmi byly v obcích do 2 tis. obyvatel, nejmenší byl naproti tomu ve velkých městech, kde se naopak zvyšoval podíl bytů s jednou případně dvěma místnostmi. Nejvyšší zastoupení měly byty s 5 a více místnostmi v okrese Jindřichův Hradec.

Četnější zastoupení bytů s vyšším počtem místností je ovlivněno i použitou metodikou, kdy do obytných místností byla započítána i kuchyň v případě, že měla plochu 8 m² nebo větší. V předchozích sčítáních se takto velká kuchyň započítávala pouze v případě, že se jednalo o jedinou místnost bytu.

Pokračoval trend snižování počtu osob v bytě. Nejčastěji v něm žila 1 osoba (29,3 % obydlených bytů), téměř stejný podíl připadá i na byty se 2 osobami (29,1 %). V okresních a krajském městě byl tento podíl větší než v malých obcích (v Českých Budějovicích obývala 1 osoba téměř 35 % a 2 osoby přes 30 % bytů). V průměru na 1 byt v kraji připadlo 2,5 osoby, což odpovídá celorepublikovému průměru.

Technická vybavenost bytů je vysoká. Výsledky jsou však ovlivněny i vysokým počtem neuvedených odpovědí. Přes 93 % bytů mělo v době sčítání vlastní koupelnu a splachovací záchod. Na kanalizační síť bylo napojeno téměř 80 % bytů a přes 17 % využívalo pro odpadní vody žumpu nebo jímku. Zatímco kanalizace se týkala především bytů ve městech a velkých obcích, jímka nebo žumpa se podstatně častěji objevovala v malých obcích (např. v obcích do 200 obyvatel se týkala 61,5 % bytů).

Do téměř dvou pětín bytů byl zaveden plyn. Ve srovnání s republikovým průměrem a s údaji za ostatní kraje bylo zavedení plynu do bytů nejnižší, což souvisí s malou plynofikací obcí vzhledem k trase plynovodu. Vyšší podíl bytů se zavedeným plynem mají zejména velká města (např. v Českých Budějovicích to bylo 65 % bytového fondu). Z jednotlivých okresů má nejvyšší podíl bytů s připojením na plyn okres České Budějovice (přes 51 %) a naopak nejnižší okresy Prachovice a Český Krumlov.

Jednoznačně nejčastěji již bylo k **vytápění bytů** využíváno ústřední topení (83 % bytů), ale na druhou stranu bylo 9 % bytů vytápěno kamny. Především ve městech a velkých obcích byly byty vytápěny z kotelny mimo dům nebo byl k vytápění používán plyn, v malých obcích se nejčastěji používalo dřevo nebo uhlí. V mezikrajovém srovnání měl Jihočeský kraj nejvyšší podíl bytů, ve kterých bylo k vytápění používáno dřevo. Z jednotlivých okresů kraje pak byl tento zdroj vytápění nejčastější v okresech Český Krumlov, Jindřichův Hradec a Prachovice.

V průměru připadla **na 1 byt obytná plocha** 67,6 m², což je více než republikový průměr a po Středočeském kraji a Kraji Vysočina třetí nejvyšší hodnota. Podstatně větší obytná plocha připadá na byty v rodinných domech (o 28 m² více než v bytových domech). Největší průměrnou obytnou plochu měly byty v okrese Jindřichův Hradec, kde byl nejvyšší podíl bytů v rodinných domech, a nejmenší v okrese Český Krumlov (nejnižší podíl bytů v RD). I do údajů o obytné ploše se promítá změna metodiky - započítání plochy kuchyní větších než 8 m².

Na 1 osobu připadla v průměru za kraj obytná plocha 33,7 m². Vyšší byla tato plocha v rodinných domech (37,6 m²) než v bytových (29,6 m²). Mezikrajové hodnocení opět vyznívá pro Jihočeský kraj příznivě, průměrná obytná plocha na osobu byla po Středočeském kraji druhá nejvyšší.

Téměř 93 % obydlených bytů lze podle způsobu vytápění a technické vybavenosti zařadit mezi byty **standardní**. Byty se sníženou kvalitou, kde chybí některý z prvků technické vybavenosti nebo jsou vytápěny lokálně, měly vyšší zastoupení především v menších obcích (5-6 %). Nejvyšší byl jejich podíl v okrese Strakonice (5,7 %).

Neobydlené byty tvořily v kraji téměř 20 % bytového fondu. Převážně se jedná o neobydlené byty v neobydlených domech (více než 70 %). Hlavním důvodem neobydlenosti bytů je využívání k rekreaci, mnohé v době sčítání procházely přestavbou nebo byly nezpůsobilé k bydlení. Část bytů také byla neobydlena v souvislosti se změnou uživatele. S rostoucí velikostí obce se podíl neobydlených bytů výrazně snižuje (v obcích do 200 obyvatel to bylo přes 40 %, v Českých Budějovicích pouze 9,5 %). V jednotlivých okresech se podíl neobydlených bytů na celkovém bytovém fondu pohyboval od 15 % v okrese České Budějovice po 23,8 % v okrese Prachatice.

DOMÁCNOSTI

Celkový počet **domácností** v kraji činil k datu sčítání 262 692. Většinou žily v bytech (98,7 %), část však bydlely i mimo byty nebo v zařízeních. Při zvyšování počtu domácností se v jejich struktuře odráží změny způsobu života v souvislosti se společenským klimatem. Výrazné bylo především zvýšení zastoupení domácností jednotlivců, které představovaly již téměř třetinu všech domácností. Zastoupení jednočlenných domácností bylo vyšší ve velkých obcích a městech, v samotném městě České Budějovice činil jejich podíl téměř 38 %. V rámci rodinných domácností pak vzrostl podíl faktických manželství na úkor právně potvrzených manželství. S rostoucí velikostí obce bylo zastoupení faktických manželství poněkud vyšší.

Největší část hospodařících domácností stále tvořily domácnosti rodinné (64 %), a to tvořené především jednou rodinou. Domácnosti tvořené 2 a více rodinami představovaly pouze 2,6 % rodinných domácností.

V rámci rodinných domácností, tvořených 1 rodinou, představovaly neúplné rodiny již jednu pětinu. Z více než poloviny šlo přitom o neúplnou rodinu se závislými dětmi. Naproti tomu úplné rodiny byly z téměř 60 % bez závislých dětí.

Součástí sčítání bylo rovněž zjišťování vybavení bytových domácností osobním počítačem. Kladně na danou otázku odpovědělo 136 233 domácností (55 % z celkového počtu bytových domácností). Standardem se přitom stalo připojení na internet (93,3 % z domácností vybavených počítačem). Připojení na internet bylo přitom v kraji rovnoměrné, neexistovaly žádné výrazné rozdíly ani podle velikosti obce ani mezi jednotlivými okresy.

Podrobnější analýza dat SLDB 2011 i dlouhodobého vývoje bude zpracována v analytické publikaci, která bude ve všech krajích vydána na konci září 2013.